

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: किसयो-२०२४/प्र.क्र.६१/२-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक: १७ मे, २०२४

वाचा:-

१. केंद्र शासनाच्या सचिव, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय भारत सरकार यांचे पत्र क्र. एफ नं.१-१/२०१९-क्रेडिट.१, दि.०१.०२.२०१९
२. कृषि व पदुम विभाग शासन परिपत्रक क्र.किसयो२०१९/प्र.क्र.२०/भाग-१/११-अ दि. ०४.०२.२०१९
३. केंद्र शासनाच्या दि. २१.०६.२०१९ रोजीच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना
४. कृषि व पदुम विभागाचे सचिव (कृषि) यांचे पत्र क्र. किसयो-२०१९/प्र.क्र.२०/११-अ, दि.०९.०२.२०१९
५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.किसयो-२०१९/प्र.क्र.२०/भाग-४/११-अ, दि.१५.०२.२०१९
६. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.किसयो २०१९/प्र.क्र.२०/भाग-३/११-अ, दि.१५.०२.२०१९
७. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.किसयो-२०२३/प्र.क्र.४२/११-अ, दि.१५.०६.२०२३
८. वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण२०२३/प्र.क्र.८८/२३/कोषा-प्रशा-५ दि. ०३.१०.२०२३
९. केंद्र शासनाचे पत्र File No.३-६/२०२०-FWS/e-८८६१९, दि. २२.०१.२०२४
१०. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय पुणे यांचे पत्र क्र.कृ.गणना/पी.एम.किसान/नस्ती क्र.०७/५०७७/२०२४, दि.१४.०२.२०२४

प्रस्तावना:

शेतकऱ्यांना निश्चित उत्पन्न मिळण्याकरिता केंद्र शासनाने प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी योजना संदर्भ क्र.१ व ३ अन्वये सुरु केली आहे. सदर योजनेसाठी केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या सविस्तर मार्गदर्शक सूचनांनुसार संदर्भ क्र.६ अन्वये आयुक्त (कृषि) यांचे स्तरावर महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेच्या धर्तीवर एक व सदर योजनेसाठी राज्यस्तरावर स्थापन करण्यात येणाऱ्या प्रकल्प संनियंत्रण कक्षा च्या खर्चासाठी एक अशी दोन स्वतंत्र बचत खाती सेंट्रल बँक ऑफ इंडीया, पुणे या बँकेमध्ये उघडली आहेत. सद्यःस्थितीत, कृषि आयुक्तालयाने संदर्भ क्र. १० अन्वये सदर योजनेतर्गत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्या कार्यालयाकरीता जिल्हास्तरावर योजनेच्या प्रशासकीय निधीसाठी प्रत्येक जिल्ह्यासाठी एक याप्रमाणे ३४ जिल्ह्यांसाठी ३४ स्वतंत्र बचत खाती आणि आयुक्त, कृषि यांचे स्तरावर सदर योजनेतर्गत अपात्र लाभार्थ्यांकडील परतावा रक्कम जमा करण्यासाठी एक स्वतंत्र बचत खाते उघडण्यासाठीचा प्रस्ताव शासनास सादर केला होता. सदरचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यास अनुसरून खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

१. केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी योजनेच्या प्रशासकीय खर्चासाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयाकरीता जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्या नावे जिल्हा स्तरावर सेंट्रल बँक ऑफ इंडीया या बँकेमध्ये प्रत्येक जिल्ह्यासाठी एक याप्रमाणे ३४ जिल्ह्यांसाठी ३४ स्वतंत्र बचत खाती उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. तसेच, सदर योजनेतर्गत अपात्र लाभार्थ्यांकडील परतावा रक्कम जमा करण्यासाठी आयुक्त (कृषि) यांचे स्तरावर आयुक्त (कृषि) यांच्या नावे सेंट्रल बँक ऑफ इंडीया, पुणे येथे एक स्वतंत्र बचत खाते उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त परिच्छेद २ व ३ येथील बचत खाती उघडण्यास खालील अटी व शर्ती यांच्या अधिन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

१. प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी योजनेतर्गत जिल्हा स्तरावर योजनेच्या प्रशासकीय निधीसाठी उघडण्यात येणाऱ्या बचत खात्यातील रक्कमेचा वापर हा त्याच प्रयोजनार्थ करण्यात यावा. सदर खात्यासाठी मेकर म्हणून जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्या कार्यालयातील लेखाधिकारी हे असतील आणि चेकर म्हणून जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी हे असतील.

२. प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी योजनेसाठी राज्यस्तरावर स्थापन करण्यात येणाऱ्या अपात्र लाभार्थ्यांकडील परतावा रक्कम जमा करण्यासाठी आयुक्त (कृषि) यांचे नावे उघडण्यात येणाऱ्या बचत खात्यातील रक्कमेचा वापर हा त्याच प्रयोजनार्थ करण्यात यावा. सदर खात्यासाठी मेकर म्हणून कृषि आयुक्तालयातील लेखाधिकारी हे असतील आणि चेकर म्हणून कृषि आयुक्तालयातील सहाय्यक संचालक (लेखा-१) हे असतील.

३. सदर योजनेकरिता प्राप्त होणारे अनुदान त्या त्या वित्तीय वर्षात खर्च करणे बंधनकारक राहिल व त्यापुढे शासनाच्या मंजूरीने मुदतवाढीकरिता खर्च करता येईल. ज्या प्रकरणी मुदतवाढ दिलेली नाही, अशा प्रकरणी सदर बँक खात्यातील अखर्चित रक्कमा शासनाकडे समायोजित करणे आवश्यक राहिल.

४. सदर बँक खात्यांमध्ये जमा होणाऱ्या व्याजासंदर्भात केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे नियमितपणे कार्यवाही संबंधितांनी करावी.

५. सदर बँक खात्यातील व्यवहारांचे नियमितपणे ताळमेळ करणे तसेच लेखा परिक्षण करणे आवश्यक राहिल.

६. सदरचे बँक खाते बंद केल्यास, त्यामधील शिल्लक रक्कमेचा ताळमेळ घेऊन अखर्चित रक्कम योग्य त्या शासन लेखाशिर्षाखाली तात्काळ जमा करण्याची जबाबदारी आयुक्त (कृषि) यांची राहिल.

७. सदरहू बँक खात्यांचे संनियंत्रण, लेखापरिक्षण व ताळमेळ इ.बाबत वित्त विभागाकडून वेळोवेळी देण्यात येणारे निर्देश/सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात येईल, याबाबत आयुक्त (कृषि) यांनी दक्षता घ्यावी.

८. प्रस्तुत योजना राबविताना केंद्र शासनाच्या निकषांची पूर्तता होईल याची आयुक्त (कृषि) यांनी खात्री करावी.

४. प्रस्तुत शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्र.१६१/ का.१४३१, दि.०१.०३.२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्र.११६/ २०२४/ व्यय-१, दि.१५.०३.२०२४ व अनौ.संदर्भ क्र.१३४३/ २०२४/ कोषा प्रशा-५, दि.३१.०३.२०२४ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०५१७१६३३१८९४०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संतोष कराड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव.
३. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव/विशेष कार्य अधिकारी.
४. सर्व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव/विशेष कार्य अधिकारी.
५. मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
७. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१०. सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
११. अपर मुख्य सचिव (मदत व पुनर्वसन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१२. सर्व विभागीय महसूल आयुक्त (कोकण, नाशिक, पुणे, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर)
१३. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१४. सर्व जिल्हाधिकारी
१५. सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१६. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
१७. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.
१८. कृषि सहसंचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१९. संचालक (लेखा व कोषागारे), मुंबई,
२०. सहसंचालक (सुधारणा) संचालनालय, लेखा व कोषागारे, नवीन प्रशासकीय भवन, ५ वा मजला, मंत्रालय, मुंबई.
२१. महालेखाकार कार्यालय, मुंबई /नागपूर-१/२, महाराष्ट्र.
२२. सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी (११-अ), कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२३. सहाय्यक संचालक (लेखा-१/२), कृषि आयुक्तालय, पुणे.
२४. वित्त विभाग (व्यय-२/अर्थ-१३/कोषा प्रशा-५), मंत्रालय, मुंबई.
२५. लेखाधिकारी (अर्थसंकल्प), कृषि आयुक्तालय, पुणे.
२६. उप महाप्रबंधक, डिजिटल आणि लेणदेण बँकींग शासकिय व्यावसायिक विभाग, सायनरजी सी-६/जी ब्लॉक बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, वांद्रे (पूर्व) मुंबई- ४०० ०५१.
२७. सहाय्यक राज्य नोडल अधिकारी, पीएफएमएस, मुंबई.
२८. निवड नस्ती (कार्यासन २-अ).